

SVOBODNA SLOVENIJA

ARO (LETO) XXV. (19)

No. (štev.) 22

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

2. junija 1966

Junjska razmišljanja

Junij je in spominjamo se vseh, ki so v dobi vojne in revolucije darovali življenje. Prav je, da se spomnimo vseh, čeprav je gotovo, da se bosta misel in srce pomudila končno pri njih, ki so se žrtvovali za ideale, ki so bili in so še — naši.

Ne le, da je to najbolj naravno, celo čut pravičnosti to zahteva. Kdo se bo spomnil naših vaških stražarjev, domobrancev in četnikov, če ne mi? Mar jih ne čaka v tisku, ki izhaja doma, po vseh teh dolgih letih, še vedno le krivična sodba?

Pa vendar slišimo včasih med nami glasove, ki bi radi za ceno njihovega dobrega imena in mimo njihove žrtve pričevali zgodovino na novo.

Mesec junij ni čas za obujanje maščevanja, ker maščevanje ni v skladu z velično junjskih žrtv. Prav tako pa tudi ne čas pozabe. Je doba, ko moramo hočeš nočeš, pogledati resnici v oči, taki kakor je bila in taki kakor je.

Meriti obdobje naše revolucije z merili današnje dobe, analizirati smisel ali nesmisel žrtv naših borcev v duhu obloženih miz sedanjosti je nemogoče, in nas nujno privede v napačno in skoraj gotovo krivično presojo. Če hočemo danes razumeti ono strašno dobo, pa čeprav smo bili tedaj mi sami njen del, se moramo postaviti v preteklost. Še več, ni dovolj vedeti, kaj se je tedaj zgodilo, temveč moramo ponovno občutiti, kako so dogodki tedaj odjekali v nas — kako v naših junakih in mučencih.

Nekdo je pred nedavnim dokazoval, da junjske žrtve niso bili niti junaki niti mučenci... Do tega zaključka je prišel, ker je pod kopreno časa izgubil izpred oči ljudi in obdržal v spominu le gole statistične podatke. A umirali so kot ljudje, fantje, možje — umirali so kot junaki in mnogi kot mučenci. Ko gleda človek smrti v oči, ni časa za hlinjenje in varanje; v zadnjih utripih življenja je mogoče zgostiti vsebino svojega bivanja na zemlji. Če bi umirali naši borci proseč odpuščanja, če bi se odrekli svojim načelom, se branili žrtve, če bi preklinjali usodo, bi izginiš s sveta in iz zgodovine kakor poraženci. Pa ni bilo tako! Nihče ni zatajil svojega prepričanja in mnogo jih je poleg smrti doletelo še mučenje, ker so jasno in javno pričali svojo vero.

Kadar govorimo o „dvanajstih tisočih“, preradi pozabljamo, da je v usodnem trenutku stal vsak borec sam pred svojo usodo, da je vsako sam tehtal svojo žrtvo — in jo sprejel. Bilo je dvanajst tisoč volj, ki so, vsaka zase, sprejele žrtve v zavesti, da so do zadnjega sledile glasu vesti. Ob velični tega dejstva postanejo brezpredmetna vprašanja ali je bilo pametno, da se niso poskrili, ali je bilo vredno, da so se borili. Resnica je, da so stopili na pot, za katero so vedeli, da je prava in so to prepričanje zapečatili s krvjo. Zato so junaki in mučenci — in zato bi se morali mi bolj truditi, da bi jih bili vredni.

Ko so v kranjskem taborišču mučili bogoslovca iz Loma, so delali to, ker je bil domobranec, katoličan. In on, ki je brez tožbe prenašal krivico, je storil to, ker je vedel, da kot katoličan in domobranec mora prevzeti nase žrtve, ki jo Bog terja. Ni bilo sovraštva v njem, a tudi ne misli na popuščanje od načel.

Prav taki, kakor so se nam pokazali ob smrti, so nam naši mučenci vzor ne le za čas boja, marveč tudi za čas miru. Pokazali so nam z zgledom na osnove za dialog in za koeksistenco.

Izpričevali so svoja načela pogumno; niso klonili pred silo. Mi pa včasih pojmuemo koeksistenco kakor slabotno popuščanje od lastnega prepričanja za ceno premirja. To ni koeksistenco — to je poraz. Le če smo pripravljene sprejeti realnost, le če so oni pripravljene sprejeti nas takšne kakor smo, lahko govorimo o bazi za dialog. Le resnica, le priznanje junštva, le obsodba zločina — temelji, na katerih je mogoče pričeti razgovor.

Erhard in Wilson za reorganizacijo NATO

Erhard je bil pretekli teden dva dni v Londonu na razgovorih z britanskim predsednikom Wilsonom glede reorganizacije NATO, sedaj, ko ga Francija zapušča.

Predsednika sta v skupnem poročilu o razgovorih ugotovila, da bo treba NATO reorganizirati, da bo „še bolj učinkovita obrambna organizacija“. Sklenila sta, da bodo zavezniški strokovnjaki pripravili do 7. junija, ko bo v Bruslju konferenca NATO, vse potrebne načrte v ta namen. Prav tako sta sklenila, da bodo zavezniški morali dokončno ugotoviti in skleniti, kakšen položaj bo odslej naprej Francija zavzemala v NATO.

Erhard in Wilson sta govorila tudi o nemškem financiranju vzdrževanja britanskih oddelkov v Nemčiji ter sta

sklenila, da bosta Nemčija in Anglija ustanovili zadevno komisijo, ki bo „proučila različne načine rešitve tega problema“.

Prav tako sta Erhard in Wilson sklenila, da bodo članice NATO še naprej proučevale problem kontrole atomskega orožja v organizaciji. Zahodna Nemčija zahteva soodločanje pri uporabi atomskega orožja v organizaciji. Anglija tej zahtevi ni naklonjena, Amerikanci pa zelo.

Prav tako sta bila Erhard in Wilson soglasna v iskanju nadaljnjih stikov članic NATO z Vzhodom, da bi se razmere med obema blokoma še izboljšale ter je Wilson posebej pohvalil Erhardovo zadevno iniciativo, ko je njegova vlada pred kratkim razposlala poslanice v razorožitvi nad 100 različnim vladam.

Žarišči nemirov v Srednji Ameriki

V Dominikanski republiki so bile za sredo, 1. t. m. napovedane predsedniške volitve, obenem z volitvami kongresa in županov. Vpisanih je bilo poldrugi milijon volilcev, za predsedniški položaj pa sta se potegovala dva desničarska in en levičarski kandidat.

Levičarski kandidat je bil bivši predsednik Bosch, ki je pozval svoje pristalske, naj pridejo na volišča oboroženi s palicami in kamenjem, da „bodo odgnali nasprotnike“. Buenosaireski dnevnik „La Nación“ je v komentarju o tem Boschovem „demokratskem“ pozivu zapisal, da palice in kamenje v Dominikanski republiki navadno pomenijo nože, revolverje in brzostrelke.

Eden desničarskih kandidatov je bil znani general Balaguer.

V takem volilnem vzdušju, ki je grozil vsak trenutek izbruhniti v novo revolucijo, je poskušal ribariti tudi kubanski komunistični diktator Castro. Upriporil je ob žični ograji okoli ame-

riškega oporišča Guantanamo več incidentov s svojimi vojaki, ki so streljali na ameriško postojanko in od tam dobili vrnjene krogle. Pri tem je bil ubit en kubanski vojak.

Castro je takoj obdolžil ZDA, da spet pripravlja „invazijo“ Kube in ji zagrozil da bo poražena, kakor je bil poražen Kennedy. Prav tako je Castro zatrdil, da bo v sponadu z ZDA imel vso podporo od ZSSR. Moskva je tudi s svoje strani zagrozila ZDA, da bo pomagala Castru, tajništvo trikontinentalne konference pa je pozvalo komunistične partije, naj pošljejo Castru na pomoč svoje oddelke. Takoj se je pozivu tajništva odzvala venezuelska gverilska organizacija, čeprav še ni poslala nobenega svojega člana v Havano.

Opazovalci ugotavljajo, da je Castro sprožil novo napetost okoli Kube zaradi silno slabih gospodarskih razmer na otoku in zaradi bližnjih dominikanskih volitev, da bi tako v Santo Domingu še bolj zaostрил položaj.

Budistični samomori v Vietnamu

Saigonski vladi se je sredi preteklega tedna posrečilo deloma zadušiti upore, ki so se širili po državi proti predsedniku generalu Kyju in njegovim generalom. Z odločnim vojaškim posegom v uporniške vrste so budistični svečeniški, ki so bili glavni vodje upora, uvideli, da z nasiljem ne bodo spravili Kyja s predsedniškega položaja.

Zato so prve dni tega tedna organizirali ognjene samomore ter si je na ta način vzelo do ponedeljka življenje pet budističnih svečeniškov, med njimi dve ženski. Vodja budistov Tic Tam Cau je izjavil, da bodo z ognjenimi samomori nadaljevali vse dotlej, dokler Ky ne bo odstopil. Ko so ga časnikarji vprašali, če odobrava samomore, je odgovoril: „To se dogaja brez moje intervencije.“

Istočasno so se nekateri budisti ravnili in s krvjo pišejo pisma Johnsonu, naj intervenira proti Kyju in njegovi vladi. Johnson je na ta pisanja odgo-

voril, da obžaluje samomore budistov in da Amerikanci ne bodo odstopili od svojega cilja. Ni pa pojasnil, ali se v odgovoru nanaša na podporo, ki jo ameriška vlada daje Kyju ali na borbo proti komunistični gverili v Južnem Vietnamu.

Medtem so bile vojaške operacije na terenu proti komunistični gverili še vedno v zastoju, letalstvo pa je kljub monsunkemu deževju napadalo komunistične objekte v Severnem in Južnem Vietnamu.

V Hue so budisti naščuvali množice študentov, da so napadle poslopje ameriške knjižnice in ga zažgale. Grozili so napasti tudi ameriški konzulat v Hueju, vendar sta jim namero preprečili vietnamska vojska in policija.

Amerikanci so objavili, da so imeli doslej v Vietnamu 3466 mrtvih. Ameriške vojaške sile zapletene v Vietnamu v borbo proti komunistom pa znašajo trenutno 260.000 mož.

Surveyor 1 in Gemini 9

Amerikanci so v ponedeljek poslali proti Luni napravo Surveyor 1 (Surveyor pomeni raziskovalec), s katerim so nameravali na rahlo pristati na luninem površju. Prihod Surveyorja je bil napovedan za četrtek v zgodnjih jutranjih urah. Surveyor je imel nalogo poslati z Lune televizijske slike površja, ugotoviti trdnost luninih tal in meriti temperaturo površja in okolice, radijsko zarenje, itd.

V sredo pa je bil napovedan odlet ameriških kozmonavtov Stafforda in Cernana na tridnevni polet po vesolju okoli Zemlje; na programu je bila dnevna „hoja“ kozmonavta po vesolju, preizkušanje gonilnih raket, sklopjanje kabine Gemini 9 z drugim umetnim satelitom, ki je moral zato biti izstreljen pred kabino Gemini 9 v vesolje na približno enako krožno pot.

V prihodnjih 18 mesecih nameravajo Amerikanci poslati na Luno še sedem Surveyorjev.

Posebna komisija, ki jo sestavljajo predstavniki Vel. Britanije, Zah. Nemčije, Italije, ZDA in enega člana držav Beneluxa, bo s francosko vlado razpravljala o podrobnostih izvedbe francoskega sklepa o izstopu Francije iz evropske obrambne skupnosti.

M. K-ar

I Z T E D N A V T E D I N

Čilski krščansko-demokratski predsednik dr. Frei je opozicionalnim strankam ponudil premirje v gospodarskih in socialnih zadevah, da bi lahko v miru izvedel svoj načrt socialne revolucije v miru in svobodi. Opozicionalci, zlasti komunisti, socialisti in radikali, so predlog odločno zavrnili. Radikali z grobo izjavo: Ne prosimo in tudi ne želimo premirja! Na odklonilno stališče opozicionalnih strank odgovarja list La Nación, ki brani politiko vlade. Zatrjuje, da dr. Frei opozicionalnih strank ni prosil za politično premirje, ampak premirje samo za tako aktualen problem, kot je izvedba socialne revolucije v miru in svobodi, t. j. problema, ki presega okvir strankarskih programov in hoče državi in narodu prihraniti gorje nasilnega reševanja socialnih problemov.

Brazilska vladna stranka Narodna zveza za obnovo je proglasila ministra za vojsko generala Arturja da Costa e Silva za svojega kandidata za bodočega predsednika Brazila. Opozicionalna stranka Brazilsko demokratsko gibanje je pa v parlamentu vložila zakonski predlog, ki naj bi ga objavil predsednik kot ustavni akt, da naj bi bodočega brazilskega predsednika dne 3. oktobra volili z direktnimi volitvami in ne indirektnimi, kot je sedaj določeno, ko novega predsednika volijo poslanci in senatorji. Razmerje sil med vladno stranko in opozicijo v parlamentu je 2:1.

Kom. gverilci v Gvatemali so za predsednikom vrhovnega sodišča in šefom vladnega tiskovnega urada ugrabili podpredsednika poslanske zbornice Hectorja Menendezza.

Dean Rusk je izjavil, da je ameriška vlada obvestila svoje zaveznike v demokratski evropski obrambni skupnosti, da bodo ameriške oborožene sile ostale v Zahodni Nemčiji tako dolgo, dokler bo to potrebno. Franciji je pa ameriška vlada sporočila, da bo umaknila iz francoskih vojaških baz v Zahodni Nemčiji vse svoje atomske orožje, če bi fran-

coska vlada prekinila vse zveze z evropsko obrambno skupnostjo.

Aldo Moro, predsednik italijanske sredinsko levičarske vlade, bo moral znova uporabiti vso svojo politično spretnost, da bo obšel novo nevarnost za vlado. V parlamentu so namreč komunisti postavili zahtevo po spremembi konkordata, ki je bil sklenjen med Vatikanom in Italijo leta 1929. Za revizijo tega dogovora se zavzema tudi več vplivnih članov Nemnijsve socialistične stranke, ki je zastopana v vladi.

Na proslavi 50-letnice najbolj krvavih bitk v prvi svetovni vojni med leti 1914 do 1918 pri Verdunu, kjer je leta 1916 in 1917 padlo 700.000 francoskih in nemških vojakov, je general De Gaulle v svojem govoru v nedeljo, 29. maja, pred grobnico v kraju Douaumont, govoril o tej strašni preteklosti, preko katere sta sedaj šli Francija in Nemčija, si segli v roke ter sklenili, da bo v bodoče prijateljsko sodelovanje njuna skupna pot. Poveljeval je to politiko pomirjenja med Nemčijo in Francijo ter se zavzemal za zgraditev združene Evrope, ki naj postane svetilnik — vodnik človeštvu. Spomnil se je tudi zmagovalca verdunskih bitk maršala Petaina, ni pa izpolnil njegove želje, da bi počival med svojimi padlimi vojnimi tovariši v Douaumontu, češ da so na vojaškem pokopališču po starih vojaških tradicijah pokopani samo tisti, ki so padli v boju.

V Moskvi je zasedanje ministrov za obrambo držav komunističnega Varšavskega pakta. Romunija je tudi na tem zasedanju sporočila, da namerava sicer še naprej ostati članica te komunistične vojaške skupnosti, vendar pod novimi pogoji. Ti pa so: Romunska vlada mora biti vnaprej obveščena o vsaki važnejši vojaški odločitvi te vojaške skupnosti, v njej je treba določiti rotacijo glede zavzemanja visokih položajev in tudi revidirati prispevke, ki jih morajo posamezne države dajati za vzdrževanje vseh ustanov Varšavskega pakta.

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Proslava 25. maja

Ustanovitev prve argentinske narodne vlade so 25. maja praznovali slovesno po vsej državi. Največje slavnosti so bile v Buenos Airesu. Pri njih je sodeloval tudi predsednik republike dr. Illia. Dopoldne je bila v katedrali slovesna zahvalna služba božja, zatem slavnost v stari vladni palači Cabildo, zvečer pa slavnostna predstava v gledališču Colón.

Tega dne so številna rodoljubna društva ter ustanove v izjavah poveljevale praznik rojstva argentinske narodne svobode z zatrjevanjem, da je treba leta 1810 pridobljeno svobodo ohranjati še naprej. V tem pogledu je značilna izjava vodstva vladne ljudske radikalne stranke za provinco Córdoba. V njej med drugim nastopajo proti vsem tistim, ki pod raznimi oblikami poskušajo obnoviti peronistični režim v Argentini. Vse te odklanjajo z naslednjimi odločnimi ugotovitvami: Ne morejo se povrniti ti ljudje, ker so isti ljudje, ki jih je država spoznavala skozi 12 let, z istim mišljenjem, istim sovraštvom in istimi metodami, s katerimi so razbijali vsak dan demokratske ustanove. Ta politična sila je povsem identična z diktaturo, ki jo je odstavila osvobodilna revolucija leta 1955 in s totalitarnim sistemom, ki ga je ta režim vzpostavil v državi z zanikanjem svobode in spoštovanja človeškega dostojanstva, režim, ki je 12 let delal nasilje državi“.

Nekateri listi so ob tej izjavi zapisali, da se je tokrat prvič zgodilo, da je kaka argentinska politična stranka — in to še vladna stranka — javno odločno nastopila proti obnovi peronizma, ker se je doslej vedno dogajalo samo to, da so stranke venomer govorile „o demokratskem sožitju, o „pomirjenju“, ker so mislile, da bodo s takim božanjem

pridobile zase peronistične množice. V gornji izjavi cordobskih radikalov demokratske skupine vidijo nakazano odločnejše nastopanje vladnih ljudskih radikalov proti peronizmu, zlasti še zaradi guvernerskih volitev, ki bodo marca meseca prihodnje leto.

V nekaj vrstah

V provinci Catamarca so bile v nedeljo, 29. maja, volitve provincijskih poslancev in senatorjev. Zmagali so peronisti z okoli 2.500 glasovi nad radikali.

Argentinske univerze si na vso moč moč prizadevajo, da bi si zagotovile v novem državnem proračunu večje kredite. To akcijo podpira tudi dijaštvo. Komunistično usmerjeni akademiki so to akcijo povsem sprejeli v politične demonstracije proti obstoječemu redu. Na univerzi so povzročali izgrede, prav tako po ulicah, kjer so zažigali avtomobile in napadali policijo, fakultete pa zasedali. Nekomunistični profesorji in demokratske študentske ustanove na univerzi zahtevajo od oblasti, naj napravijo že enkrat red s komunisti, ki sleherni stvar izrabljajo samo za vaje za komunistično revolucijo. Pomirljivo nastopanje vseučiliških oblasti s komunističnimi študenti je odločno odbil tudi dekan pravne fakultete dr. Marco Aurelio Risola z odločno izpovedjo: „Ne prepričuje me politika vlade nad kaosom s tem, da se mu priključujem. Treba je predvideti ukrepe, da ne bo prihajalo do zlorabljanja najčistejših zahtev in teženj, in da človek zaradi opustitve takih ukrepov ne bo postal sam sokrivec za kaos.“

Moronski škof msgr. Miguel Raspanti je 12. maja postal predsednik argentinskega kat. odbora za izseljenca. Na tem položaju je zamenjal dosed. predsednika Msgra. Carrera.

PROSLAVA II. VATIKANSKEGA VESOLJNEGA ZBORA

Slovinci s področja Vel. Buenos Airesa so jo imeli na binokšno nedeljo 29. maja v Slovenski hiši v Buenos Airesu. V veliki dvorani je bil postavljen oltar za sv. mašo, za njim na odrski zavesi je bil velik napis „II. vatikanski vesoljni zbor“, na levi strani zidu so pa bile izpisane preročbe besede Janeza XXIII „II. vatikanski koncil bo cvet nepričakovane pomladi“. Vabilu prirediteljev proslave so se slovenski izseljenci s področja Vel. Bs. Airesa odzvali v takem številu, da so napolnili dvorano in galerijo. Prihiti so, da tudi oni javno izpovedo svojo pripravljenost, da bodo tako v zasebnem, kakor tudi v javnem življenju uresničevali sklepe II. vatikanskega koncila.

NEKAJ PODATKOV O II. VATIKANSKEM ZBORU

Nobenega dvoma ni več v svetu, da je II. vatikanski cerkveni zbor eden najvažnejših, kar jih je sploh bilo v zgodovini kat. Cerkev in človeštva. Zato ga že nazivajo mejnik v njeni nadaljni rasti in njenem delu, tako silen in mogočen dogodek, da bo za dolga stoletja usmerjal delo Cerkev in vplival na dogajanja narodov ter ljudi v svetu.

Zato je prav, da pred poročilom o sami prireditvi bralcem Sv. Slovenije v zgoščeni besedi osvežimo spomin z važnejšimi podatki o samem koncilu. Napovedal ga je Janez XXIII. 25. januarja 1959. Priprave zanj so bile dvojne: Daljne od 2. maja 1959 do 10. maja 1960, ter bližnje od 5. junija 1960 do 11. junija 1962.

Koncil je imel štiri zasedanja. Prvo od 11. oktobra 1962 do 8. decembra istega leta; drugo od 11. oktobra 1963 do 4. decembra istega leta; tretje od 14. septembra 1964 do 21. novembra 1964 in četrto od 14. septembra 1965 do 8. decembra 1965.

Splošnih zasedanj je bil 168, javnih koncilskih zborovanj pa 10. Koncilu je bilo stavljenih v razprave 6000 pisanih in ustnih predlogov. Glasovanih je bilo 521 ter sprejetih 16 važnih koncilskih dokumentov.

II. vatikanski koncil je leta 1962 začel papež Janez XXIII. Po njegovi smrti ga je nadaljeval in zaključil leta 1965 papež Pavel VI. Na njem je sodelovalo okoli 2500 koncilskih očetov — kardinalov, nadškofov, škofov, apostolskih administratorjev in višjih redovnih predstojnikov. Poleg teh je bilo okoli 400 študijskih izvedencev, 100 opazovavcev drugih cerkva, 35 župnikov in 38 laikov. Med temi je bilo 15 žena.

Po zaključku koncila je Pavel VI. imenoval pet pokoncilskih komisij v naročilo, da urede na koncilu sprejet

sklepe in jih pripravijo za izvajanje. V ponedeljek in torek v prejšnjem tednu je Centralna koordinacijska komisija zaključila petmesečno delo. Koncilne sklepe je vključila v kanonsko pravo, njegova določila pa prilagodila namenom koncila ter določila tudi avtentično tolmačenje vseh tistih določil, pri katerih bi se pri njihovem izvajanju lahko pojavil kak dvom. Zadnje besedo ima sedaj Pavel VI. ki bo sklepe pokoncilskih komisij objavljala.

Pavel VI. je člane omenjenih komisij nagovoril z besedami: Napočil je trenutek, ko je treba začeti izvajati koncilne sklepe. Delati moramo za obnovo navad, modernizirati ustanove v soglasju s potrebami sodobnega sveta; preosnovati medsebojne odnose in pomnožiti vezi med pastirji in njihovimi čredami, da bi se vse primerno obnovilo in zgradilo v Kristusu.

Končno je Pavel VI. naglasil, da je bil II. vatikanski koncil kot nove Binkošti za Cerkev, nato pa je svojo prošnjo povzdignil k Bogu, da bi Sveti Duh „obudil v nas vse namene krščanske obnove“.

To mogočno vesoljno cerkveno zborovanje, ki je poseglo s svojim delom ne samo v življenje kat. Cerkev, ampak v ves svet, v posameznike, narode in države, proslavljajo vsi narodi po svetu. O njem govore, razpravljajo in njegove sklepe uvajajo v življenje.

SLOVENSKI IZSELJENCI IN II. VATIKANSKI KONCIL

V zboru takih narodov niso hoteli manjkati tudi Slovenci. Zato so prav na dan, ko so tudi v domovini imeli ključna romanja, ko so se tudi slovenski naseljenci po nekaterih drugih državah tega dne udeleževali pobožnosti za pridobitev svetoletnih odpustkov, n. pr. Slovenci v Parizu, tudi Slovenci v Argentini priredili svojo proslavo II. vatikanskega vesoljnega zbora.

Uvodne misli v proslavo

Proslavo je začel ob štirih popoldne g. dr. Leopold Eiletz. V govoru je poudarjal, da s to javno proslavo Slovenci v izseljenstvu „v svojem imenu in v imenu nesvobodnega naroda v domovini izjavljamo in dokumentiramo, da sprejemamo vse sklepe II. vatikanskega vesoljnega zbora za svoje, da jih bo ves naš narod v zdomstvu in v domovini izvršil do vseh potankosti.“

V nadaljnjih izvajanjih je omenjal delo in potek cerkvenega zbora. Kot njegovo prvo dejanje zlasti omenja koncilsko poslanico miru in ljubezni na vse narode, ker je ta „cerkveni zbor namenjen ne samo katoličanom, ampak

vsemu človeštvu, ker je vse človeštvo stvaritev istega Boga“. Dalje pravi, „da so redki v zgodovini človeštva tako veliki dogodki, ki bi preobrazili njegovo duhovno življenje v toliki meri kot je to storil II. vatikanski cerkveni zbor s svojimi življenjsko važnimi sklepi, s katerimi je posegel v vse panoge človeškega sožitja in bitja.“

Svoja izvajanja je zaključil z ugotovitvijo: „Svet živi med strahom in upanjem. Čim bolj materialno napreduje, tembolj odkriva svojo moralno praznino. Svet se čuti nemočnega razrešiti strahotne probleme, ki ga ogrožajo. Cerkev pa gre človeku naproti in mu prinaša pravico, resnico in ljubezen. II. vatikanski koncil, ki je bil prvenstveno nadnaravno dejanje in ki tvori integralni del Cerkev je končan. Je bilo to novo razglašanje Gospodovo, bile so to nove Binkošti za nove čase. 16 raznih dokumentov tega zborovanja je šlo v svet in svet jih je sprejel z odobravanjem. Vsi ti napori Cerkev pa bi bili zastoj, ako bi mi, ki se imenujemo božje ljudstvo, ne nudili Cerkvi svojega polnega sodelovanja. Še nikdar tako kot danes verujemo v večno mladost Cerkev.“

Sv. maša in cerkveni nagovor

Po govoru g. dr. Eiletza je pristopil k oltarju direktor g. msgr. Anton Orehar ob asistenci g. Jožeta Horna, slovenskega dušnega pastirja v Mendoza in g. Jureta Rodeta. Pred začetkom sv. daritve je zbor Gallusa pod vodstvom g. dr. Savellija zapel pesem Pridi sv. Duh.

G. msgr. Orehar je po evangeliju v govoru prav tako poudarjal pomen II. vatikanskega zbora. Naglašal je njegovo osnovno težnjo po izvedbi reforme Cerkev. „Dati Cerkvi tisti prvotni obraz, ki ga ji je dal Kristus.“ Te reforme je še točneje opredelil Pavel VI. v okrožnici „Ecclesiam suam“: Obnova pomeni vlitje novo moč Cerkvi, Kristusovemu skrivnostnemu telesu, očistiti pomanjkljivosti vse ude ter jih ogreti za novo krepkost. Ne pomeni pa spremembe bistva in njenih temeljev.

Po pojasnjevanju 16 koncilskih odlokov je zaključil s pozivom: „Kar je Cerkev sporočila, sprejmimo in izpolnimo z veseljem. Ohranimo razumevanje za probleme Cerkev na sploh, Cerkev v deželi, v kateri živimo in Cerkev za železno zaveso, ki bije borbo za svobodo. Spoštujemo pastirje Cerkev, kjerkoli so, ker so pastirji. V obnovo splošne Cerkev vključimo svojo osebno obnovo in v družinah in z molitvijo ter pokoro, združeno s Kristusovo daritvijo sv. maše, storimo vse, da dobi Cerkev prvotno podobo Kristusovo.“

Slovenski domobranci so vedeli, da se bore za svobodo svoje domovine, ki so jo za ceno življenja hoteli ohraniti v družini svobodnih, kjer bi vladal krščanski družabni red demokratičnih civilnih svobodčin.

Vse, kar je storil povprečen slovenski fant v domobranski vojski, je storil le, ker je goreče ljubil svojo domovino in svoj narod.

Poleg teh, ki jih je bilo v letu 1945 največ izdanih in pobitih, se pobožno spominjamo tudi vseh drugih slovenskih junakov in vojakov, ki so se takrat dvignili v obrambo domovine pred komunistično revolucijo.

1. junij je spominski dan vseh slovenskih žrtev za svobodo. Spominski dan, dan molitve za tiste, ki so dali svoja življenja, da bi slovenski narod mogel v svobodi živeti.

Dr. Miha Krek v govoru na spominski proslavi v Clevelandu 4. junija 1960

Koncilne besede sodobnemu svetu

Po končani sv. daritvi je duhovščina ostala ob oltarju ves čas, ko so na njegovi drugi strani govorili slovenskim izseljencem o sklepih II. vatikanskega koncila predstavniki slovenskega javnega življenja v Argentini ter svetnih in verskih ustanov slovenskih izseljencev. Za uvod v ta del proslave je pevski zbor Gallus zapel pesem Dana mi je vsa oblast.

Prvi je stopil na oder ter izpred oltarja začel govoriti Slovincem tajnik Narodnega odbora za Slovenijo in podpredsednik Slovenske krščanske demokracije g. Miloš Stare. Pokazal in opozoril je na naloge, ki jih je koncil naložil državnikom, politikom in javnim delavcem. Sledil mu je predsednik Narodnega odbora Slovenske katoliške akcije v Argentini g. prof. Alojzij Geržinič z govorom o nujnosti splošne krščanske obnove človeka. Predsednik društva Zedinjena Slovenija g. Božo Fink je prikazal naloge, ki jih je II. vatikanski cerkveni zbor dal laikom. Predsednik Slovenske kulturne akcije g. Ruda Jurčec je v svojem referatu opozarjal na naročilo vatikanskega zbora umetnikom.

Pevski zbor Gallus je nato zapel mogočno pesem „Ti si Peter, Skala“ ter z njo prekinil vrsto govornikov.

Po odpeti pesmi je predsednik Sloveške doma g. Marjan Schifrer v imenu slovenskih domov govoril o potrebi pojačanega socialnega dela v smislu koncilskih sklepov, ga. Marjana Marnova je na slovenske žene in dekleta naslavljala goreče prošnje vatikanskega koncila, naj ostanejo zveste poslanstvu, ki jim ga je določil Kristus. G. Jernej Dobovšek je pa nato kot predsednik Sloveške fantovske zveze zaključil vrsto govornikov z zagotovilom, da bo slovenska mladina v celoti izpolnila vsa navodila in sklepe II. vatikanskega cerkvenega zbora.

Po dvoranici so nato zadoneli akordilene Premrlove himne „Katoliki sveta, združite se“. S to himno je pa bila tudi zaključena proslava II. vatikanskega cerkvenega zbora slovenskih izseljencev v Argentini.

Na vse udeležence je proslava napravila mogočen vtis. Saj so vsi ljudje iz poteka prireditve sami razvideli, kako velike spremembe je prinesel II. vati-

KOROŠKA

Prireditve Gospodinjske šole v Rožu

Kakor vsako leto so tudi letos gojenke Slovenske gospodinjske šole v št. Jakobu v Rožu priredile zaključno prireditve. Nanjo so povabile vse slovenske Korošice, ki so se vabilu v izredno velikem številu odzvali, tako da je prireditve izzvenela kar v mogočno slovensko narodno slavje. Poleg predstavnikov Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Valentina Inzka in dr. Reginalda Vospernika, vodstva Mohorjeve družbe, duhovnikov iz vse Koroške, sta se slavja udeležila tudi slovenski pisatelj Karel Mauser, ki je prišel iz ZDA ter koroški duhovnik dr. Janko Mikula, ki deluje med slovenskimi izseljenci v Avstraliji. Oba gosta so vsi navzoči navdušeno pozdravili, prav tako tudi ostale častne goste.

Gojenke Kmetijske gospodinjske šole, ki jo vodijo slovenske šolske sestre, so v prostornih učilnicah pripravile razstavo ročnih del in šivalnih izdelkov ter kuharsko razstavo.

Po ogledu razstav pa so na dvorišču kod lipami gojenke pripravile zaključno akademijo. V začetku je gojenka pozdravila vse prisotne, potem so pa odigrale krajši igri „Mož in paradiz“ ter „Mati in gruda zmagata“, vmes pa so izvajale rajalno vajo. Zapele so tudi nekaj pesmi.

Slavnostni govor je imel predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Valentin Inzko. V govoru je posebej pozdravil pisatelja Mauserja, ki se je Korošcem tako priljubil s svojimi deli in kateremu se je tudi Koroška močno priljubila. V nadaljevanju svojega govora je nato pokazal na nujnost trajnega dela za doseg vseh pravic, za katere se slovensko ljudstvo na Koroškem bori, dela za rast božjega kraljestva in za razvoj dežele in države, v kateri koroški Slovenci živijo. To nalogo pa žele Slovenci opravljati v deželi kot sinovi velike slovenske družine, ki bo prav gotovo v veliki meri oblikovala lice bodoče Združene Evrope.

Slavnostni govor je imel predsednik katoliškega cerkvenega zbora v življenje Cerkev in ljudi, ko je tudi laike priteknil k sodelovanju pri svetem bogoslužju za doseg glavnega cilja in namena tega zbora: obnove vsega človeštva v Kristusu.

Komunistična Jugoslavija včeraj in danes

(Poročilo evropskega dopisnika Svobodni Sloveniji iz Trsta)

Nekateri komunistični hierarhi pa so že začeli zahajati v cerkev, posebno v pravoslavnih krajih, in se tako število napadalnih brezbožcev krči. Seveda jih je še veliko, posebno v katoliških krajih, manj pa v pravoslavnih. Tisti komunistični mogotci, ki ne hodijo v cerkev, pa so kot agnostiki našli nadomestilo v vedeževalkah, katere pridno obiskujejo, da jim prerokujejo bodočnost. Vedeževalke, ki so pod psihološkim vtisom prekletstva, ki ga na milijone ljudi kliče dnevno na komuniste in njihovo tiranijo, seveda vidijo črno bodočnost za komunistične veljake. To seveda spretno zavijajo v dvomna prerokovanja. Tako so vedeževalke Titu napovedale, da bo letalo zanj usodno. Zato se Tito ne vozi z letalom, temveč daje prednost ladji Galeb, ki so jo v Titovo jahto preuredili iz italijanske ladje za prevoz banan.

Zaradi zavoženega gospodarstva, komunisti iščejo vse mogoče načine, da bi se držali nad vodo. Vsi zaporedoma od Tita navzdol poudarjajo, da se je treba vključiti z jugoslovansko industrijo v „mednarodno proizvodnjo“, t. j. sodelovati je treba z inozemskimi tovarnami. Seveda s tovarnami v zahodnih demokratičnih državah, tovarne v vzhodnih dobivajo od njih. Saj prihaja na sto tisoč komunističnih državah težko pridejo v

poštev. Mnoge tovarne so tako naročila začela takoj uresničevati in so našle mnogo industrijskih podjetij v Italiji in Nemčiji, ki so bila voljna prevzeti izdelke jugoslovanskih tovarn. Jugoslovanske tovarne so nekatere izdelke že napravile po naročilu italijanskih in nemških tovarn. V mnogih primerih tudi s sirovinami in polizdelki, katere so jim dobavile inozemske tovarne. Tako so prišle tovarne v Jugoslavijo do dela in deviz. Če bi ne bilo prišlo do tega, bi bile morale svoje obrate zapreti, ker nimajo deviz za nakupovanje surovin in strojev. Seveda je to neke vrste ponižanje jugoslovanske industrije, ki na ta način postaja privesek tuje industrije. Ta brez dvoma zna izkoristiti njeno stisko in težave. To se je nedavno pokazalo. Evropska gospodarska skupnost s podpiranjem jugoslovanske industrije ni bila zadovoljna, ker jugoslovanski komunistični funkcionarji še kar naprej neprestano napadajo zahodne demokratične države in njihovo obrambno skupnost. To nevaležno zadržanje jugoslovanskih komunistov in njihova nadutost sta na zapadu že začeli presejati. Zlasti se ob dejstvu, da se morajo nosilci sedanje komunistične diktature zahvaliti v prvi vrsti zahodnim demokratičnim državam za vse devize, ki jih dobivajo od njih. Saj prihaja na sto ti-

soče delavcev iz Jugoslavije na delo na zahod in ne v sovjetski „delavski raj“. Ti, na zahodu zaposleni delavci so samolansko leto poslali v domovino nad 100 milijonov dolarjev deviz. Več sto milijonov dolarjev v devizah daje tudi turizem iz zapada, ne pa iz vzhodnih držav, iz katerih ga sploh ni. Kjer je kaj pozitivnega za Jugoslavijo, pride vanjo vedno z zapada!

Da bi sedanjim komunističnim oblastnikom v Jugoslaviji dali občutiti, da imajo vso gospodarsko korist samo z zapada, ne pa z vzhoda, je Evropska gospodarska skupnost sklenila, da jim bo dala malo učinkovitega poduka. Za blago, ki so ga izvažale države Skupnega evropskega trga v Jugoslavijo zaradi oplemenitve, je bilo treba poprej plačati pri povratnem uvažanju carino le na vrednost, ki jo je blago dobilo z oplemenitvijo v Jugoslaviji. Sedaj pa je evropska gospodarska skupnost odločila, da je treba v Jugoslavijo izvaženo blago pri povratku cariniti po njegovi celotni vrednosti, t. j. po vrednosti prvotnega polizdelka plus povečano vrednost, ki jo je blago pridobilo z oplemenitvijo v Jugoslaviji, kamor je bilo zaradi tega tudi izvaženo. Ta odredba je namah povišala za šest do osemkrat dotodanjo carino. Od dosedanjih 50 dolarjev se je carina dvignila kar na 400 dolarjev. S to odredbo je bilo takoj presekano nadaljnje sodelovanje italijanske in nemške industrije z jugoslovansko, ker se ji ni več izplačilo pošiljanje blaga v Jugosla-

vijo zaradi oplemenitve. To pa dejansko pomeni, da so tovarne v Jugoslaviji zopet brez dela in deviz, ker posamezne italijanske in nemške tovarne kar po vrsti odpovedujejo sodelovanje z industrijskimi obrati v Jugoslaviji. Jugoslovanski komunisti so zagnali takoj velik krik in njihovo gospodarsko glasilo v Trstu „Gospodarstvo“ je priznalo, da je „jasno, da takšne prekinitve povzročajo za države izven Evropskega skupnega trga veliko gospodarsko izgubo, ki se pač ne da kar tako prezreti in prebletiti. Dejansko pomenijo zmanjšanje zaslužka njihove industrije in hkrati skrčenje dotoka deviz.“

Tako ugotavljajo komunisti sami, Zopet dragoceno priznanje več, da je komunistično gospodarstvo popolnoma na tleh, če se ga ne usmili zapadno gospodarstvo s svojo pomočjo.

Jugoslovanski komunisti pa stoji še vedno na stališču, da je zapad zato tu, da plačuje in podpira njihove nore marksistično-leninistične poizkuse, da si mora zapad šteti v žast, če komunisti sprejmejo njegovo pomoč. Tej komunistični prepotenci hočejo sedaj na zapadu napraviti konec. Kazno je, da so se postavili na stališče: Kdor neprestano zatrjuje, da je samo marksistično gospodarstvo pravilno, naj to tudi dokaže. Nikakor pa ne gre, da bi komunisti svoje dobrotnike neprestano zmerjali z imperialisti, kapitalisti, kolonialisti, izkoriščevalci in t. d., istočasno pa trkali dan in noč na njihova vrata kot beračji ter prosili za pomoč v hrani in indu-

striji, brez katere bi komunistična Jugoslavija že davna šla na bobenj.

VSI KRADEJO

Tuji dopisniki, ki prihajajo v Jugoslavijo, takoj ugotove, da domače prebivalstvo s plačami, ki mu jih dajejo komunisti, ne more živeti. Zato je že stereotipno njihovo zanimanje kako se ti ljudje preživljajo. Seveda so komunistične instance prve, na katere se obračajo v vprašanji. Komunisti jim odgovarjajo, da vedo, da plača pokriva le 75% vseh potrebščin, za ostalih 25% pa ljudje poskrbe na najrazličnejše načine. Tuji dopisniki z povpraševanjem pri ljudeh ugotove, da morejo ljudje s plačami pokriti le 40 do 50% življenjskih potrebščin, za ostalo si morajo zagotoviti prejemke kakor vedo in znajo. In kje najdejo ljudje kritje za svoje najnujnejše izdatke? V tatvinah! O tem se prepričajo tudi tuji dopisniki, ker vedo, da je pod komunisti vsaka privatna iniciativa prepovedana. Malenkosti, kar je komunisti puste, oblasti neprestano nadlegujejo, nagajajo, in delajo vse mogoče ovire, tako, da ljudje izgubljajo voljo, da bi sploh kaj še podzemali. Zato se lotevajo samo take dejavnosti, ki je strogo omejena na osebo kot tako. Temu primeren je seveda zaslužek. So pravi da je zelo omejen in služi le temu, da si ljudje malce pomagajo v črni mizeriji.

(Nadaljevanje v prihodnji številki)

Novice iz Slovenije

Kjo so člani Zveze komunistov? V ljubljanskem Delu beremo, da se tako vprašujejo na Ravnah na Koroškem, kjer je v partijo vpisanih 350 ljudi, pa se "njihove dejavnosti ne čuti v družbeno-političnem življenju kraja". List ugotavlja, da gre "očitno za zadevo, ki ni značilna samo za Ravno, temveč prav tako za Maribor, Slovenj Gradec in tudi druga mesta pri nas".

"Kmečki glas" piše iz Ljubljane: "Nič novega. Slovenija potrebuje za najnujnejša zdravila na leto 750.000 dolarjev. Poraba zdravil pa narašča od leta do leta za 20%. Lani je ta banka sploh pozabila ob koncu leta na Slovenijo in šele februarja nekaj nakazala".

V zdravilišču Slatina Radenci bodo odprli še več novih vrečev mineralne vode, ker so geološka raziskovanja doglajala, da je v globini zemlje še veliko slatine.

Pri komunističnih gospodarskih načrtovavcih je na papirju vedno vse v redu, v praksi pa navadno dostikrat kaj spodleti. Tako je sedaj tudi z modro galico na Goriškem. Vinogradniki bi jo radi kupili za škropljenje trt, pa je v novogoriški, dobrovski in vipavski drugi nimajo, čeprav bi je potrebovali 150 ton, vsi vinogradniki v Sloveniji pa 1500 ton. To količino bodo težko dobili, ker so nekateri proizvajalci modre galice zaradi visoke cene bakra na domačem in svetovnem trgu delno ali povsem preusmerili svojo proizvodnjo. Zato galice ni in je primanjkuje. Kmetje na Goriškem si pomagajo na ta način, da jo hodijo kupovat v Italijo.

Umrli so. V Ljubljani: Matija Mohar, upok., Elizabeta Tiringar, roj. Svetelj, učitelj, v p., Julijana Kolenc roj. Novak, Justinjana Jakopin, Anton Lupina, žel. upok., Marija Zadnikar, Danilo Žigon, Andrej Zaplotnik, Marija Tome roj. Cesar, Uršula Žagar roj. Guštin, Frančiška Mueller roj. Bohinc, Anica Velkavrh, Marija Polec roj. Lukanc, vdova univ. prof., Roman Groegl, prof.

SLOVENCI V ARGENTINI

BUENOS AIRES

Ko je imel lansko leto 12. novembra na filozofski fakulteti buenosaireske katoliške univerze dr. Tine Debeljak predavanje o Danteju v slovenskih literaturah v okviru svetovnih proslav obletnice pesnikove smrti, predavanja na večeru Kulturne akcije ni mogel ponoviti, ker je bila zadevna sezona že zaključena.

Zato je imel ponovitev predavanja pretekli teden (21. maja) v slovenščini, ko mu je dodal v uvodu pregled literature, ki mu je služila za sestavo predavanja, pa tudi kratek obris slovenskega sveta za časa Dantejevega življenja ter nekatere pesnikove omembe slovenskih dežel v pesnitvi (tradicija pri Slovencih, meja Italije na Kvarneru, s čemer je, poleg drugih argumentov, ital. zun. minister Sforza zagovarjal anekdotno Istre leta 1920 k Italiji; omemba Hrvatov na najvišjem vrhu v Raju ob

Veronikinem prtu, nasprotno pa slaba ocena Srbov kot ponarejevalcev beneških zlatnikov; omemba češkega Otokarja, pa Rudolfa Habsburškega ter prekletstvo habsburške hiše zaradi uničenja češkega kraljestva, itd.).

Ob priliki argentinskih proslav 156. letnice argentinske suverenosti pa je dr. Tine Debeljak nastopil v buenosaireski televiziji (25. maja na kanalu 7) v sklopu spominske ure argentinskega folklornega pesnika José Hernández in njegove pesnitve Martín Fierro, ki jo je bil prevedel že pred 15. leti v slovenščino.

Ko so Armenci izdali prevod Martina Fierra, je znani argentinski martinierist univ. prof. dr. Castro posebej imenoval v vrsti prevodov na tuje jezike tudi prevod dr. Tine Debeljaka v rokopisu, toda dokončno dovršen. V bibliografiji prevodov Martina Fierra, ki jo je izdal drugi martinierist dr. Cortazar pa so registrirani prevodi dr. Ti-

neta Debeljaka, ki so bili priobčeni v Svobodni Sloveniji in v Zborniku Svobodne Slovenije.

Na televizijskem nastopu je bil dr. Tine Debeljak eden od petih, v Argentini živečih prevajalcev Martina Fierra (Armenec, Arabec, Nemeč in Japonec), ki so vsi recitali iste verzije iz pesnitve, vsak v svojem jeziku. Dr. Tine Debeljak je tudi pojasnil, da je pesnitev prevajal dve leti (drugi prevajalci so jo prevajali celo 10, 11 in več let), jo že dvakrat popravil, ni pa še dočkal založbe.

Študijski dan SKAD-a

V nedeljo, 22. maja, je imelo Slovensko katoliško akademsko društvo XI. študijski dan. Vršil se je v Skofovem zavodu v Adrogeju. Začel se je ob 10 s sv. mašo, ki jo je daroval g. dr. Gnidovec v spomin umrlih članoma Božidarju Vivodu in Tomažu Kralju.

Prvo predavanje je imel g. Marko Kremžar in sicer o temi: Odnos akademika do slovenskega naroda. Prav gotovo je bila tema aktualna in se je dala razviti v zelo zanimivo debato, v kateri smo si izmenjali misli o slovenskem akademiku, njegov odnos do argentinske univerze ter do slovenskega naroda.

Po predavanju je bilo skupno kosilo in ura razvedrila na igrišču.

Sledilo je predavanje p. Kukovice o odnosu akademika do sočloveka. Razvil je misli o delu laika v Cerkvi po II. vatikanskem zboru.

XII. občni zbor SKAD-a

Udejstvovanje SKAD-a v preteklem letu je bilo zadovoljivo in delo dobro izpeljano, čeprav je odsotnost predsednika Andreja Žužka, in nato smrt Božidarja Vivoda in Tomaža Kralja hudo prizadela članstvo in organizacijo samo.

Po prebranih poročilih in po sluhajnostih so bile volitve, kjer je bila izvoljena sledeča lista: predsednik Jože Žakelj, tajnica Jožeja Debeljak, blagajničarka Tereza Marn, knjižničarka Lučka Bajec, odborniki: Elizabeta Mele, Jernej Dobovešek, Andrej Duh. Delegat pri FEDECE: Tone Mizerit. Udeležba je bila lepa, posebno pa je bilo razveseljivo število novih članov.

Osebnostne novice

Slovenska zdravnica. Na medicinski fakulteti v mestu Córdoba je te dni končala z odličnim uspehom gđ. Mojca Grzečič, hčerka ge. prof. Zore in dr. Grzečiča, zdravnika v Bariločah. V Argentino je prišla s svojimi starši leta 1948, komaj 6 let stara. Ljudsko šolo je najprej obiskovala v prov. Formosa, kjer je delovala njena teta, znana prednica uršulinskega reda in ustanoviteljica več šol in zavodov na argentinskem in urugvajskem področju. Gimnazijo pa je obiskovala pri irskih sestrah v Buenos Airesu. Nastavljena je na kirurškem oddelku v bolnišnici Alvear. Njeni prijatelji in znanci iskreno čestitamo. Prav tako tudi Svobodna Slovenija.

Družinska sreča. V družini vseuč. prof. kat. univerze v Bs. Airesu g. dr. Milana Komarja in njegove žene ge. Majde roj. Ahačič se je rodil sin Anton Martin. — Družino Janeza Krošlja in njegove žene Marte Marije Antonije roj. Loureiro je razveselil sin. — Sina so dobili tudi v družinah Ludvika Šmalca in njegove žene Slavke roj. Mehle in Franceta Gorseta ter njegove žene ge. Ivanke roj. Steklasa. Srečnim staršem iskrene čestitke!

Rešili so pesnika — Ivana Hribovška

V resnici se je tako zgodilo. Pesnik dr. Tine Debeljak, ki je uredil Hribovškovo pesniško zbirko *Pesem naj zapojem in Slovenska kulturna akcija* v Buenos Airesu, ki jo je založila in izdala sta rešila pozabe in pogubljenja pesnika, kateri je bil med dvanajst tisoči slovenskih vojakov izročen od Angležev leta 1945 v roke partizanom in, ne vemo kje in kako, ubit. „Ubili so pesnika,“ kakor je zaklical slovaški pesnik Dilong še istega leta o Balantiču, katerega je leto in pol poprej zadela slična usoda — smrt v živem ognju. Tako se je zdaj ta zbirka na 105 straneh, izdana leta 1965. leta, pridružila dvajsetletni zdomski slovenski književnosti v lični opremi in z izvornimi lesorezi Jureta Vombergarja.

Tine Debeljak ji je napisal lep uvod v katerem je označil Hribovškove pesmi v zbirki, sestavljeni iz dveh rokopisnih zbirk, ki ju je pesnik sam še za življenja uredil (*Pesnice* 1939 in *Pesmi* Marjana Gostiše 1944). Tedaj je bil pesnik neznan, saj se je komaj pojavil v reviji *Dejanje* in malo prej v zavodskem listu *Vaje*. Torej bi bil ostal na veke popolnoma neznan, da ga ni prav ta izdaja rešila. Velika škoda, da so se

z njegovo žalostno usodo izgubile zadnje pesmi, ki jih je verjetno nosil pri sebi (slično je Balantičeva poslednja ostalina z njim vred končala v ognju).

Hribovšek se je rodil leta 1923 v Radovljici, bil je gojenec škofovih zavodov, študiral na klasični gimnaziji in položil že v času nemške okupacije maturó v Beljaku. Nato je študiral na dunajski univerzi klasične jezike, dokler se ni v letu 1944 priključil vrstam gorenjskih domobrancev, odšel z njimi iskat svobode na Koroško in bil vrnjen ter je zadnje ure prebil v šentvidski zavodski kapeli, kjer je prej kot študent zajemal duhovno hrano. Tam je izgnila sled za njim. V katero brezno so ubijalci vrgli truplo dvajsetletnega pesnika?

Debeljak je zbirko razdelil v dva dela: Slikarski osutek rok in Nem strnim v prelom svetov — po verzih iz pesmi v zbirki.

Hribovšek je čutil težo časa nad seboj: dih smrti ga je napajal, kakor nekatere tedanje njegove sovrstnike in njena bližina ga je silila, da je roti boginjo Palado, naj mu dovoli pred od hodom izpeti pesem:

Ali eno Palas mi izpolni:
pesem naj zapojem, ki ko v snu
mračno nosim jo v iskanem dnu. (105)

Zivi, sanja, razmišlja o tistem življenju, ki bo prišlo potem, ko se bo umiril pod rušo. In še ne zgraja, ne boji:

Umrli bom breznom, dolinam,
strasti so ostale na dnu,
večno bom živel širinam,
ki so preproga Bogu. (29)

Vse dni bom vonjal prst dišečo,
še sam se v zemljo bom spreminjal:
ljude bom vedno bolj izginjal
in rastele v novo, novo srečo. (37)

Ni v njem tožbe, kletve, da bo mlad odšel; vse sprejema z vdanostjo in mirno, a z neizmerno vero, da bo nekaj od njegove pesmi ostalo:

Ko mi bodo od vsega le ustne ostale,
previdno se deklice bodo sklonile
in jih prav tihó, strastno poljubile,
da znenada, ko v strune zadeli bi prsti,
se v meni bo velika pesem zbudila
in mi bo z vonjem ves dom napolnila. (91)

O pesem naša, vstati se ne brani,
ponosna kakor plamen k nebu sinil! (96)

Čisto nekaj posebnega je Hribovškova ljubezenska pesem: nič tiste ognjene erotike, zgoče strasti, eksotičnih prijemov, ki polnijo nekatere druge pesnike, tudi sovrstnika Balatiča. Pri

RAMOS MEJIA

II. prosvetni večer v Slomškovem domu Slomškov dom je spet pričel svoje redne prosvetne večere. Na drugem, v soboto, 28. maja, se je zbralo izredno veliko poslušalcev, ki so z vsem zanimanjem in pozornostjo poslušali predavatelja g. profesorja dr. Brumna. Govoril je o temi „Slovensko ljudstvo in kultura“. Najprej je temeljito pojasnil kaj pomeni „kultura“ pomeni v vseh odtenkih, potem pa se je lotil teme „Slovensko ljudstvo in kultura“. Težko bi človek dobil bolj izčrpno, temeljito in globoko podobo, kje drugje, kakor smo jo slišali v tem predavanju. Dvoje je zlasti poudaril: Da je slovenski narod dal toliko število velikih kulturnih delavcev vseh vrst splošni človeški kulturi, da ga ne bo treba biti nikoli pred nobenim sram; drugo pa, da je sam znal kulturo ceniti in jo živeti v svoji zgodovini, kar je zlasti ponazoril na Slomšku in Kreku, oziroma na Mohorjevi družbi in Prosvetnih domovih med našim narodom. Še eno, kar je tudi zelo potrebno, je omenil, naj mi izseljenci, ki smo sinovi tako kulturnega naroda sebi izprašamo vest, če smo glede kulturnega delovanja v izseljenstvu vredni, da smo sinovi tako kulturnega naroda — potem, kako v izseljenstvu kulturno delamo.

G. profesorju za tako poučno in zraven preprosto predavanje najlepša hvala, pa čimvečkrat naj še pride, ker poslušalci so bili hvaležni in ga še pričakujejo.

Za uvod v prosvetni večer sta sestri Kristina in Tina Đurič občuteno zapeli Tam na vrtni gredi, Na vrtni Dobro jutro.

J. N.

SAN JUSTO

Skupni asado SFZ in SDO — fantovskega in dekliškega odseka — je bil v soboto 21. maja ob lepi udeležbi članov in povabljenih. Dobra postrežba je pripomogla k vselemu razpoloženju optimizma polne mladine, ki je nrepevala slovenske in argentinske folklorne pesmi; ni manjkalo glasbe za ples; šaljiva nošta je razvnela že itak razvzbano in živahno okolje. Opaziti je bilo veliko domačnost in povezanost navzočih, polnih želja uporabiti priliko slovenskega družabništva za globlje medsebojno spoznanje; za iskreno tovarštvo v najlepših letih življenja. Fant, dekle! Ob prihodnji družabni prireditvi pričakujemo tudi tebe, ki si izostal pri proslavi srečnih let: praznika mladosti.

Slovenska krščanska demokracija — SLS

vabi vse Slovence in Slovenke, da se vpišejo v članski imenik.

Član Slovenske krščanske demokracije je lahko vsaka oseba slovenske narodnosti, moškega ali ženskega spola, stara nad 18 let, ki soglaša z njenim programom.

Pravice članov so: udeleževati se vseh prireditev Slovenske krščanske demokracije, predlagati, glasovati o predlogih, voliti ter voljeni biti v njene odbore. Dolžnost članov pa je biti zvest programu ter se udeleževati političnega življenja.

Poleg mož in fantov vabimo k vpisu tudi še žene ter vso slovensko mladino, ki je izpolnila 18 let starosti. Prijave za vpis sprejemajo odborniki Poverjeništvu za Argentino. Iz prijaznosti sprejemajo prijave v posameznih okrajih tudi naslednji funkcionarji:

- g. Janez Lužovec za področje Lanús;
- g. Rudolf Smersu za področje San Martin;
- g. Ivan Kopač za področje Morón;
- g. Jože Javoršek za področje Ramos Mejía;
- g. Rajko Urbančič za področje San Justo.

Prijave se morejo oddati tudi pri Poverjeništvu Slovenske krščanske demokracije za Argentino v Slovenski hiši.

Vsak teden ena

ZASUTA USTA

France Balantič

Nekje pokopališče je na hribu,
brez križev, rož, grobovi sami
in prek razpadlega zidu rumena trta,
ki išče luč z ugaslimi rokami.

Ležim v globini tiho, tiho,
v dolini mrzel je večer in pust.

Pri meni noč je in mi sveti.

Joj, lep je molk s prstjo zasutih ust!

MENDOZA

Občni zbor Društva Slovencev

V nedeljo 8. majnika je imelo Društvo Slovencev 17. redni občni zbor. Na njem so člani društvenega odbora polagali račun o svojem enoletnem delovanju.

Iz poročil predsednika ter posameznih odbornikov je bilo razvidno, da so bile med letom prosvetne in družabne prireditve, ki so privabljale naše ljudi v Dom, v katerem so na igrišču slovenski otroci dobili dve gugalnici in vrtiljak. Živahno je bilo tudi delovanje pevskega zbora v domačem slovenskem krogu, kakor v gostovanju pri Argentincih. Del dohodkov od teh gostovanj je zbor daroval za skupne gospodarske in kulturne namene v Domu. Občni zbor je izrekel toplo pohvalo učiteljskemu zboru v sobotnem slovenskem tečaju. Slovenski otroci so med šolskim letom večkrat nastopili. Postavili so se z igrico in petjem. Dvakrat so slovenski otroci tudi javno nastopili, enkrat na televiziji, drugič pa za radijski prenos.

Pri volitvah je bil znova izvoljen za predsednika ing. agr. Marko Bajuk (ml) ostali odbor je pa z malimi lanskimi spremembami sestavljen takole: podpredsednik France Jerovšek, tajnik Peter Baida (ml.), blagajnik Janez Štirn, odborniki: Ivan Šore, Andrej Bajuk (kot predsednik Fantovskega odseka) in Katica Grintal (kot predsednica Dekliškega krožka). Nadzorni odbor: Stanec Grebenc, Luka Grintal in Karel Kavka (ml). Predsednik razsodišča Pavel Božnar.

Imenovan je bil tudi šolski odbor, ki ga sestavljajo: društveni predsednik, člani učiteljskega zbora, ga. Marija Grebene in Miha Grošelj.

Pri slučajnostih so udeleženci občnega zbora med drugim razpravljali tudi o poglobitvi in razširitvi družabnega življenja.

Niem je vse mirtost, sanja, govor molka,
bolečina, razdalje in čakanja. Je duhovna
ljubezen, ki je prepričujoča v svoji
lepoti in polnosti:

Deklica, o deklica zapoj mi,
tvoja pesem v meni naj zatrepeta,
o bridkosti tihih src zapoj mi,
o ljubezni, ki ne vidimo ji dna. (57)

Draga, ni veliko, kar Ti moram, moram
sporočiti. Kaj razumeš tudi molk?
Vse je le morda beseda, morda dve sta,
dih je morebiti le, morda je molk.

Molk ti moj morda zvesteje bo povedal,
kaj si mi postala in kako sem Tvoj. (72)

Hribovšek — Balantič. Dva naša pesnika mnogih sorodnih verzov, misli in likani. Toliko istih motivov sta podobno obdelala, vrsto enake snovi vsak po svoje naslikala. Usoda ju je družila: sovrstnika istih let, za življenja nepoznana, pa ju je šele Smrt oba dvignila in prišla med izbrane. Pred dvajsetimi leti se je bal v svoji ničevosti:

— — — daleč, daleč so semena,
kdaj skoz mene priraste? (14)

Zdaj, ko se je dvignil nad čas, zmago-slavno doni njegova beseda:

Boj nad življenjem dobljen je,
na štem več mesec in dni,
življenje, življenje, življenje
radostno v meni drhti. (43)

Njegova vizija novega sveta je vsa oprta na veliko ljubezen, ki naj se raztegne čez vse narode. Edino ta bi mogla rešiti svet pogube:

Vse besede sem izgubil,
nem strnim v prelomu svetov,
rad bi ljubil, ljubil, ljubil,
rad gradil bi svet si nov. (62)

Vse drugače je poziv partizana Borta na rušenje, sovraštvo, kletev vsega, kar je še dobrega ostalo:

Vešala čez ves svet razpimo,
naš bog so rop, požig, umor...

Kak prepad med obema!

Koliko lepote bi bilo šlo v izgubo, ko bi ne bili prišli Debeljaku v roke orumeneli lističi Hribovškovih pesmi, iz katerih je nastala ta zbirka! Kljub nekaterim začetniškim verzom nudi zbirka klene, umetniško dovršene pesmi, z močnimi svojimi izraznimi primerami pesnika komaj dvajsetletih let. Kaj bi nam bil še ustvaril, ko bi ga Muze ne bile odvedle tako zgodaj v svoj hlad?

Mogoče je ta zbirka najtrajnejši svetilnik za dvajsetletnico dvajsettisočletja, ki so z njim trpeli za ideale iste svobode in resnice! Zato jo jemljimo v roke, berimo in uživajmo ob njeni lepoti!

Vestnik SFZ

SPORTNI DNEVI

Če pomislimo na splošno, svetovno okrepitev sportnega duha v zadnjem času, se nam zdi popolnoma naravno, da bi se to odrazilo tudi na naših športnih dnehih.

Vendar pa, kdo se ne spominja, da je bilo pred leti v naši skupnosti marsikje videti večje navdušenje za šport?

Nočem s tem reči, da se je na vseh področjih nazadovalo. A zavedati se moramo, da je tudi ohranitev iste višine sorazmerno padanje, ko se drugi dvigajo.

Nujno je torej, da naše športne dneve pozivimo!

Delo smo predvsem usmerili takole: Najprej moramo zboljšati disciplino med tekmovalci. Ta ne odbija, tudi kaznovanega ne, če je v njem le malenkost športnika. Kdor se resno posveča športu, ga ta privlači tudi radi discipline.

Potrebno je nadalje, da se naše udeleževanje v športu ne prične šele ko smo člani SFZ. Tudi naraščalniki morajo imeti svoje turnirje, čeprav seveda v manjšem obsegu.

Važno je tudi, da se pri tekmovalnih poveča število in navdušenost občinstva. V tem smislu smo igre razporedili tako, da jih bo čim več skupaj. Tako bo v soboto, 4. junija, v Našem domu v San Justu, ob 17 naprej, pet iger v odbojki, naslednjo nedeljo pa šest.

V nedeljo, 12. junija, bo slovesna otvoritev letošnjih športnih dni, nakar se bosta z osmimi igrami dokončala turnirja SDO in SFZ v odbojki.

Vse ljubitelje športa, vabimo, da s svojo prisotnostjo doprinesejo svoj delež k pozitivni športa v naših organizacijah.

V soboto, 4. junija, se bodo odigrale naslednje tekme v odbojki: SDO ob 17 San Justo—Morón, ob 17.30 Ramos Mejía—San Martín in ob 18 Morón—Slovenska vas.

SFZ ob 18.30 San Justo—Slovenska vas, ob 19 Morón—Carapachay—Ramos Mejía.

V soboto, 11. junija pa SDO ob 17 Ramos Mejía—San Justo, 17.30 San Martín—Morón, ob 18 San Justo—Slov. vas.

SFZ: ob 18.30 San Justo—San Martín, ob 19 Slovenska vas—Morón—Carapachay, ob 19.30 San Martín—Ramos Mejía.

PO ŠPORTNEM SVETU

V Planici so bile za 30. obletnico velike skakalnice od 25. do 27. marca skakalne tekme. Udeležila se jih je vsa svetovna skakalna elita, le Finci so poslali slabšo ekipo. Častni gost je bil avstrijec Josef Bradl, ki je pred 30 leti postavil prvi rekord čez 100 m. Tedaj je skočil 101 m in ponese slavo planiške skakalnice po vsem svetu.

Ze prvi dan tekmovalja je Raška (CSSR) postavil nov rekord skakalnice s 129 m, zadnji dan pa je ta rekord še izboljšal s skokom 130 m. Lesser (Vzh. Nemčija) je skočil 133 m, toda je pri doskoku podrsal z rokami, zato ni bil skok veljaven. Svetovni prvak Norvežan Wirkola prvi dan ni tekmoval. V Planico je prišel naravnost iz nekega nastopa na Finskem in je med potjo pri prestopu na letalo v Kopenhagnu izgubil smuč. Kasneje pa so njegove smučile srečno prisile v Planico.

Kot predtekmovalci so nastopali Slovenci Oman, Nahtigal in Giacomelli. Oman je pri prvem poskusnem skoku skočil 124 m in bi bil to nov slovenski rekord, če ne bi bil padel. Nahtigal in Giacomelli pa sta postavila svoja osebna rekorda: 93 m in 105 m.

Nastopilo je na tekmovalju 46 skakalcev iz Avstrije, Švice, Italije, Francije, Norveške, Finske, Poljske, CSSR, Sovjetske zveze, obeh Nemčij in Jugo-

vije, ki so jo zastopali Slovenci Zajc, Eržen, Pečar, Jurman, Štefančič, Meseč in Štrucelj. Za končno uvrstitev so upoštevali štiri najboljše skoke iz vseh tekmovalnih dni. Končni vrstni red Planice 66:

1. Jiri Baška (ČSSR) 460, (130, 129, 123, 116)
2. Mihail Veretenikov (SZ) 440,5 (124, 121, 118, 115)
3. Dieter Neudorff (Vz. N.) 439,5 (124, 122, 118, 116)
4. Dieter Scharf (Vz. N.) 433,5 (127, 126, 120, 114)
5. Peter Lesser (Vz. N.) 429 (120, 118, 116, 109)
6. Horst Queck (Vz. N.) 420,5 (126, 116, 116, 111)
7. Bjoern Wirkola (Norv.) 420 (117, 116, 112, 106)
8. Peter Eržen 409 (118, 115, 114, 109)
9. Rihard Pfiffner (Švica) 404,5 (117, 116, 109, 109)
10. Valerij Emeljanov (SZ) 398 (112, 112, 108, 108)
11. Zbinek Habač (ČSSR) 392 (112, 109, 108, 104)
12. Heinrich Ohlmeyer (Z. N.) 389,5 (116, 115, 106, 105)
13. Ludvik Zajc 387 (119, 110, 107, 104)
14. Marjan Pečar 377,5 (110, 106, 105, 104)
15. Josef Zehnder (Švica) 366,5 (109, 107, 105, 105)

Mlajši slovenski skakalci so se prav dobro uvrstili. Jurman je celo skočil 105 m, pa so mu ta skok razveljavili zaradi prevelike brzine na odskočni mizi, vendar je potem dosegel daljino 105 m. Uvrstil se je v končni razvrstitvi na 32. mesto s 404,5 točkami, Štefančič je bil s 293,5 na 35. mestu, Marijan Meseč z 269,5 na 38. mestu in na 42. mestu se je uvrstil Velko Štrucelj.

Slovenski skakalci so na tekmah v Planici 66 dosegli do sedaj največji uspeh. Sicer je bil l. 1957 Langus na 8. mestu in l. 1963 Zidar na 9. mestu, toda takrat v Planici ni bila zbrana vsa evropska skakalna elita. Ludvik Zajc pa je s skokom 119 m postavil tudi nov slovenski planiški rekord.

Vse dni tekmovalja je bilo v Planici veliko gledalcev, zadnji dan jih je bilo 50.000, prejšnja dva dneva pa od 20.000 do 30.000. Prihodnje veliko mednarodno tekmovalje bo v Planici 1969. Do tedaj nameravajo zgraditi novo veleskakalnico, za katero so načrti že pripravljani.

OBVESTILA

Mladinska sv. maša bo v nedeljo, 5. junija ob 9.30 v Slovenski kapeli. Dekleta in fantje lepo vabljeni!

Procesija presv. Rešnjega Telesa bo v nedeljo, 12. junija ob 10 v Don Boscovem zavodu v Ramos Mejiji.

SLOVENSKI DOM V SAN MARTINU
vabi vse rojake in rojakinje na pristne domače

KOLINE

v nedeljo, 19. junija, ob vsakem vremenu

Krvavice, pečenice in slanina bodo že od sobote dalje rojakom na razpolago, da si jih nabavijo za svoje domove.

SLOMŠKOV DOM

v soboto 11. junija ob 18: sv. maša za vse žrtve revolucije; ob 19:

spominska proslava

Vsi lepo vabljeni!

Letošnji socialni dan bo v nedeljo, 24. julija v Slovenski hiši. Govori: bodo o temi „Slovinci in skispi II. vaticanskega zbora“.

Družabna pravda obvešča vse domače in organizacije, da bo v nedeljo, 14. avgusta, dopoldne v Slovenski hiši proslava 75-letnice socialne okrožnice Rerum novarum in 35-letnice Quadragesimo anno ter 20-letnice ustanovitve Družabne pravde.

Koncert slovenske narodne pesmi bo v nedeljo, 26. junija ob 17 v Slovenski hiši. Izvaja SPZ Gallus.

Učiteljsko slovenskih osnovnih šol opozarjam na sklep mladinskega odsaka Zedinjene Slovenije, naj v juniju obravnava snov o našem protikomunističnem boju; vodstvo, da posveti vsa sola zbrana eno uro proslavi slovenskih protikomunističnih žrtev; starše pa vabim, naj pridejo z otroki na spominsko proslavo, ki jo bo priredila Zedinjena Slovenija prvo nedeljo v juniju. Na ta način boste podprli tudi trud učiteljsva.

II. kulturni večer SKA bo v soboto, 4. junija t. l. ob 19 pri Bullrichu, Sarandí 41, Capital. Predaval bo č. g. provincial dr. p. Bonifacij Perović OFM o škofu dr. Antonu Mahničju in hrvatskem katoliškem preporodu.

Občni zbor SFZ San Martín bo 4. junija ob 19 v domu.

Mladenke od 10. do 15. leta iz Morona, Castelarja, Hurlingham in bližnjih krajev so vabljene na sestanek, ki bo v soboto, 4. junija, ob 15 na Pristavi.

DSPB Buenos Aires prosi vse člane, da se udeležijo slovesne predaje Spomenika padlim 1941—1945 v varstvo uprave Slovenske hiše na Ramon Falcond 158, dne 5. 6. ob pol 4, to je tik pred začetkom glavne letošnje proslave. — Obenem DSPB vabi tudi vse rojake, da prisostvujejo tej svečanosti. — Ob predaji bo v imenu DSPB govoril Franco Zorec-Kocelj.

Zvezni sestanek SDO in SFZ bo v nedeljo, 5. junija po mladinski maši. Na programu poleg drugega aktualno predavanje g. Pavla Fajdige o komunizmu danes.

Mladinski športni dnevi. Pričetek bo v soboto, 4. junija ob 17 z odbojko v Našem domu v San Justu.

Spomin padlih borcev za domovino bodo šolski otroci iz Ramos Mejije počastili s sv. mašo, ki se bo darovala 11. junija ob 18. Vabljeni!

Knjižnica SDO je na razpolago članicam vseh krožkov od prve nedelje naprej po mladinski sv. maši.

SPOMINSKA PROSLAVA

5. junija ob 16 v Slovenski hiši

PRED SPOMENIKOM

- Položitev venca
- Žalna pesem (Gallus, dirigira dr. J. Savelli)
- Spominska beseda (Jernej Dobovšek)

V DVORANI

- Sveta maša z govorom (msgr. A. Orehar)
- ŽALOSTINKA LJUDSTVA

Odrski preludij za praznik junakov z besedo iz

Svetega pisma za soliste in govorni zbor

Režija Frido Beznik

Scena: Ivan Bukovec

Zedinjena Slovenija

Za kritje stroškov prostovoljni prispevki.

V nedeljo, 12. junija, (po procesiji) bo na razpolago v Slomškovem domu asado in piške. Po kosilu pa nagradno tekmovalje v keglanju.

Gospodarski večer

Predava dr. Vital Ašič o temeljih modernega dednega prava in zapsušinski obravnavi v Argentini. Vabi člane in prijatelje

SLOVENSKA HRANILNICA

Mitre 97, Ramos Mejía

11. junija ob 20

● slomškovo dom vabi vse rojake na koncert slovenske pesmi, ki se bo vršil v nedeljo 26. junija ob 17 v dvorani slovenske hiše ● izvaja slovenski pevski zbor „gallus“ ● dohodki v pomoč gradnji slomškovega doma.

BORCI - ROJAKI

V nedeljo, dne 4. septembra 1966, bo v Slovenski hiši na Ramón Falconu

sveta maša in slovesna komemoracija

ob 20. obletnici mučeniške in junaške smrti generala Leona Rupnika.

Starešinstvo DSPB Tabor v Argentini

19. JUNIJA V SAN JUSTO

VELIKA LOVSKA VESELICA

NAŠI

Urejuje: MARTIN MIZERIT

MLADINI

Leto III. Štev. 10

NEBESA SO PA LE — NEBESA

Proti koncu maja je šlo, ko sva se spet srečala z Lojzkom. Je kar brihten fantič in sem ga res vesel. A tedaj sem bil malce nejevoljen nanj. Vprašal me je namreč, zakaj Marijo tako častimo, da ji je kar ves mesec posvečen: doma v Sloveniji majnik, tu v Argentini pa november.

Sem mu razložil na kratko: „No, to bi pa že moral vedeti! Saj veš, da je Marija božja Mati in zasluži zato največje čiščenje zai Bogom. No, potem pa še to: Ona je naša največja pomočnica na našem zemeljskem romanju,“ sem mu v kratkem povedal.

Sedaj mu pa tisto „romanje“ ni šlo v glavo in sem mu moral razložiti še to:

„Naše življenje na zemlji je samo priprava na večnost. Pravo življenje se prične šele po smrti. Tako smo res nekakšni romarji, ki romamo proti večnosti. Pri tem romanju nam je Marija največja pomočnica. Saj nam Bog ravno po Njej naklanja vse milosti, ki jih pri tem romanju potrebujemo.“

„In konec romanja je ob naši smrti uri?“ je sedaj čisto pravilno ugotovil Lojzek.

„Tako je!“ sem mu pritrnil. „Zato se pa Mariji še posebno priporočamo za srečno zadnjo uro. Pravijo: kdor vsak dan zmoli v ta namen tri zdravamarije, bo prav gotovo zveličan!“

„In je to res?“ je Lojzek presenečen.

„Seveda je res!“ sem mu zagotovil.

No, potem pa je Lojzek sklenil, da bo zmolił odslej vsak večer tri zdravamarije. Navsezadnje: to res ni veliko. Nebesa so pa le — nebesa!

Mirko Kunčič:

KAJ ŽE MAJDICA ZNA

Prvi je BOG: ustvaril me je; drugi je SIN: odrešil me je; tretji je DUH: posvetil me je; četrta MARIJA — najlepša gospa; peti je ANGEL — me k zvezdam pelja

Potlej pa pride koj MAMICA zlata OČKA in SONCE in pisana TRATA

Mamica ziblje me, preden zaspi, sladko smehlja se mi, ko se zbudim. Očka me s prstom širokim žgečka, ko gre od doma, poljubček mi da. Sonce vsak dan skozi okno pokuka, z žarkom srebrnim za nos me pocuka: „Majdica, vstani! Do osem že znaš šteti, nauči se še očenaš!“

Hojej, ti sonček, me slabo poznaš: Majdica zna tudi že OČENAŠ.

Dragotin Kette:

LEGENDA O SKOPULJI Z NOGAVICO

Ko sta še hodila po svetu sveti Peter in njegov tovariš sveti Pavel, je žvela skopa ženica Suholja. Za vsak deparček se je tresla. Vsakega berača je odpodila od hiše. Kadar pa je zopet naskoparila nov cekin, tedaj je šla

in odvezala nogavico, ki jo je imela vedno skrito pod vzglavjem. Trepetaje in varno je spustila vanjo novi cekin. Nekoč pa prideta sveta Peter in Pavel tudi mimo njene kočice. Takrat pa je bila skupulja baš nekoliko bolna in je ležala na postelji. Silno se prestraši, ko zasliši trkanje od zunaj. Hitro hoče skriti svojo ljubo nogavico, toda v tem pa že vstopi sveti Peter in jo začne prositi za božji dar.

„Kje ga bom po vzela!“ zagodrnja starka.

„Ali nimaš tudi nobenega koščka kruha?“ jo povpraša Peter. „Midva sva jako zdelana, ves božji dan sva že na poti.“

„Tudi kruha nimam,“ zarenči staruha, „saj vesta, da bolezen vse požre.“

„Res je,“ pravi nato Peter žalosten, „bolezen vse požre. Morda imaš vendar kaj drugega? Glej, kaj pa imaš v tej nogavici?“

„Eh, to so pa same luskinde,“ se zlaže skupulja.

„Same luskinde? Bog ti jih blagoslovi!“ pravi nato Peter in odide s svojim tovarišem.

Ko sta bila svetnika odšla, se je zvito zasmejala hudobna starka, čes, pa sem vaju opeharila. In hitro razveže svojo ljubo nogavico, da bi preštel svetle cekinke. Toda joj! V nogavici ni bilo nič več cekinov, ampak

samo bele luskinde so bile v njej. Tako je lažnica sama sebe opeharila. Pravijo, da se ji je od žalosti in strahu kar zavrtelo v glavi.

PISAN DROBIŽ

Besedna uganka
Zunaj zeleno — za rabo nobeno, notri je rjavo — trdo kot za stavo, v sredi pa belo — pohrustav veselo!

Rože

Šipek, baldrijan, norica, volčin, mačeha, šopek, podlesek, jerebika.

Vzemi iz vsake besede po dve zaporedni črki. Dobiš slovenski pregovor! Rešitev ugank v prihodnji številki.

NAŠI PREGOVORI — O JEZIKU

Kjer se mnogo govori, tam je mnogo tudi laži.
Boj se hudega jezika, huje kakor gad on pika.
Jezika svojega vsekdar trd, neizprosen bodi gospodar!

Rešene uganke iz 10. številke: Slovenska uganka: Josip Jurčič — številčna uganka: mačka — Ančka — romar — Ivana — burka — orkan — ribič. Začetne črke: Maribor.